

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **P.**, bývajúceho vo Z.Z., zastúpeného JUDr. J., advokátom vo Z.Z., proti žalovanej **Mgr. M.**, bývajúcej v B., zastúpenej advokátskou kanceláriou P., so sídlom v B., **o zaplatenie 1 150 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 14 C 83/2012, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. marca 2014 sp. zn. 14 Co 82/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v sume 95,29 eur do rúk jeho právneho zástupcu JUDr. J., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Zvolen rozsudkom z 23. októbra 2012 č.k. 14 C 83/2012-73 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 1 150,- eur z titulu dlžného nájomného s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1 150,- eur od 9. 3. 2012 do zaplatenia, sumu 258,92 eur z titulu zmluvnej pokuty a nahradiť mu trovy konania v sume 119,76 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v časti týkajúcej sa zmluvnej pokuty vo výške 388,32 Eur žalobu zamietol. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dňa 30.7.2010 uzavreli žalobca spolu s Ing. R. ako prenajímatelia so žalovanou ako nájomníčkou v zmysle § 729 Občianskeho zákonníka a zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov Zmluvu o nájme domu, podľa ktorej žalobca spolu s Ing. R. prenechal žalovanej do užívania nehnuteľnosť – rodinný dom, súp. č. X., postavený na pozemku parc. č. CKN X., orientačné č. X., na ulici M., zapísaný u Správy katastra Z. na LV č. X., obec Z., okres Z., katastrálne územie Z.. Zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú s účinnosťou od 1.8.2010 s obojstrannou výpovednou lehotou tri mesiace. Listom z 30.9.2011 žalovaná dala žalobcovi

i Ing. R. výpoveď nájomnej zmluvy, pričom výpovedná lehota začala plynúť 1.10.2011 a uplynula 31.12.2011. Vyvodil, že v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka žalobca ako jeden zo spoluvlastníkov predmetnej nehnuteľnosti mohol nároky zo zmluvy o nájme uplatniť v súdnom konaní i sám, bez ohľadu na to, či druhý spoluvlastník dal alebo nedal súhlas k uplatneniu nárokov vyplývajúcich zo zmluvy o nájme a teda je aktívne legitimovaný na podanie žaloby o zaplatenie nájomného a zmluvnej pokuty. Medzi účastníkmi konania bol tak založený občianskoprávny záväzkový vzťah týkajúci sa užívania predmetnej nehnuteľnosti, pričom za obdobie od 1.10.2011 do 31.12.2011 žalovanej vznikol nedoplatok na nájmomnom vo výške 1 150,- eur, ktorý neuhradila. Nakoľko sa žalovaná s plnením peňažného dlhu dostala do omeškania (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka), súd priznal žalobcovi aj úroky z omeškania, ktorých výšku ustálil podľa žaloby. Mal za to, že prejav vôle strán zmluvy smeroval k dojednaniu zmluvnej pokuty (§ 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka) určenej vyjadreným percentom za každý deň omeškania platby za nájom z dlžného nájomného a pri určení výšky zmluvnej pokuty využil moderačné právo (§ 545a Občianskeho zákonníka) a zmluvnú pokutu vo výške 182,5 % ročne znížil na 73 % ročne. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalovanej rozsudkom z 18. marca 2014 sp. zn. 14 Co 82/2013 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania vo výške 85,20 eur na účet právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Konštatoval správnosť napadnutého rozsudku a správnosť odôvodnenia, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil a na ktorý odkázal, keď súd prvého stupňa vykonal vo veci podrobné a dôsledné dokazovanie, dôkazy náležite v súlade s § 132 O.s.p. vyhodnotil a vysvetlil, z akého dôvodu nevykonal dôkazy navrhované žalovanou. K námietkam žalovanej o neúplnom zistení skutkového stavu a nevykonaní všetkých navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností odvolací súd uviedol, že žalovaná síce pred súdom prvého stupňa tvrdila, že jej mal žalobca spôsobiť škodu, túto však ani nešpecifikovala, ani neuplatnila ako obranu alebo ako vzájomný návrh napriek tomu, že súd prvého stupňa jej túto možnosť dal a na pojednávaní bol prítomný aj jej právny zástupca. Zdôraznil, že žiadny procesný návrh zo strany žalovanej ani jej právneho zástupcu uplatnený nebol a preto pokiaľ súd prvého stupňa nevykonal dôkazy navrhované žalovanou, ktoré nesúviseli s predmetom sporu, postupoval súd prvého stupňa správne a svoj postup aj dostatočným spôsobom odôvodnil. K námietke žalovanej o nedostatku aktívnej legitimácie na strane žalobcu odkázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu

prvého stupňa, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil. Výrok o trovách konania oprel o ustanovenie § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, navrhla ho spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, eventuálne zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V dôvodoch dovolania na podklade podrobného opisu skutkových okolností dovolateľka uviedla, že v podanom odvolaní poukázala na to, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci a nevysporiadal sa s jej tvrdeniami ohľadom škody, ktorá jej bola spôsobená a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V nadväznosti na to odvolaciemu súdu vytkla, že nesprávne vec právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav, keď konštatoval, že súd prvého stupňa dôkazy náležite vyhodnotil a vysvetlil, z akého dôvodu nevykonal dôkazy navrhované žalovanou a nesprávne posúdil absenciu aktívnej legitimácie žalobcu. Bola názoru, že v konaní vedenom na súde prvého stupňa došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, nakoľko jej postupom súdu nebolo umožnené uplatniť si svoj nárok voči žalobcovi, pričom v konaní pred súdom prvého stupňa aj odvolacím súdom dala jednoznačne najavo, že si chce voči žalobcovi uplatniť svoj nárok vzájomným návrhom v zmysle § 97 a § 98 O.s.p.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa,

ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko v prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom v jeho výroku prípustnosť dovolania nevyslovil, ani nejde o potvrdzujúci rozsudok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky) je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovanej z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. vylúčené. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné, sa odvolací súd zamerával predovšetkým na okolnosti, ktoré dovolateľka v dovolaní namietala.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

So zreteľom na dovolacie námietky sa najvyšší súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľke bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom

súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Dovolaiteľka v danej veci namietala, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. postupom súdov predovšetkým pri posudzovaní relevantnosti návrhov na vykonanie dokazovanie, ďalej pri vykonávaní dokazovania, hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania a neumožnení jej uplatnenia si svojho nároku voči žalobcovi.

Dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť aj to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania (vid' tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 3 Cdo 212/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011).

Nevykonanie určitého dôkazu (nevyhovenie návrhu účastníka, aby súd vykonal ten – ktorý dôkaz) môže mať za následok neúplnosť skutkových zistení vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia, nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. (vid' R 37/1993). Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi odňatie možnosti konať pred súdom (porovnaj R 37/1993), pretože v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 veta druhá O.s.p. je vecou súdu, aby rozhodol, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno vyvodiť, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je podľa § 237 písm. f/ O.s.p. prípustné (vid' R 125/1999, R 6/2000).

Ďalšia časť dovolacích námietok žalovanej spočíva v tvrdení, že odvolací súd v danom prípade nesprávne vec právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav, keď konštatoval, že žalobca má v konaní vecnú aktívnu legitimáciu, ktorú odvodil od žalobcovho spoluvlastníckeho práva k predmetu nájmu, pričom vychádzal z dikcie ustanovenia § 139 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Takýto právny názor odvolacieho súdu je však podľa dovolateľky nesprávny, pretože toto ustanovenie Občianskeho zákonníka sa má posudzovať v súvislosti s ustanovením § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka a teda žalobca ako spoluvlastník predmetu nájmu nemá právo samostatne rozhodovať o hospodárení so spoločnou vecou a nebol preto oprávnený na podanie žaloby.

Uvedená časť výhrad dovolateľky voči napadnutému rozhodnutiu sa týka činnosti súdu, v rámci ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Táto činnosť súdu je obsahom právneho posudzovania veci. O nesprávne právne posúdenie veci ide vtedy, ak súd nepoužil náležitý právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolací súd so zreteľom na vyššie uvedené zdôrazňuje, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); nesprávne právne posúdenie ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z § 238 O.s.p., nebola preukázaná existencia dovolateľkou namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom,

riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p. a § 148a ods. 2 O.s.p.). Žalobca si náhradu trov dovolacieho konania uplatnil a ich výšku vyčíslil. Dovolací súd žalobcovi priznal náhradu trov dovolacieho konania za jeden úkon právnej služby advokáta, ktorú poskytol vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu podľa § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v celkovej výške 95,29 eur (§ 10 ods. 1 písm. a/ vyhlášky vo výške 71,37 eur + 15,88 eur daň z pridanej hodnoty + 8,04 eur režijný paušál). O povinnosti zaplatiť priznané trovy k rukám advokáta rozhodol dovolací súd v súlade s § 149 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. júla 2015

JUDr. Edita B a k o š o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová